

**บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง การสร้างแผนผังความคิดด้วยโปรแกรมฟรีมายด์
สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี**
*Web-Based Instruction on Mind Mapping by Freemind Program
For Students at Faculty of Education in Rambhai Barni Rajabhat University*

นที ยงยุทธ¹ เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม² และ รวีวรรณ ชินะตระกูล³
Nathee Yongyut¹ Lertlak Klinhom² and Raveewan Shinatrakool³

¹นักศึกษาระดับหลักสูตร วท.ม. (สาขาการศึกษาวิทยาศาสตร์)
²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
³รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
y.nathee@gmail.com, kklertla@kmitl.ac.th and sraveewan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง การสร้างแผนผังความคิดด้วยโปรแกรมฟรีมายด์ สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีคุณภาพ 2) เพื่อหาคุณภาพและประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง การสร้างแผนผังความคิดด้วยโปรแกรมฟรีมายด์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนกลุ่มวิชาชีพครู ของภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ในภาคเรียนที่ 1/2554 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง การสร้างแผนผังความคิดด้วยโปรแกรมฟรีมายด์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินคุณภาพ และแบบวัดความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตร E_1/E_2 สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีคุณภาพด้านเนื้อหาเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.60$, $SD=0.50$) และด้านเทคนิคการผลิตสื่อเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.56$) 2) บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.76/83.41 และ 3) ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.69$) 4. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แตกต่างไปจาก 3.50 (ระดับมาก) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แผนผังความคิด ความพึงพอใจ ประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Abstract

The purpose of this research were, 1) to development and find quality of Web-Based Instruction on Mind Mapping by Freemind Program For Students at Faculty of Education in Rambhai Barni Rajabhat University, 2) to find efficiency of Web-Based Instruction on mind mapping by Freemind Program, 3) to study the students satisfaction towards Web-Based Instruction on mind mapping by Freemind Program. The samples used in this study was undergraduates who enrolled the teaching professional courses, in semester 1/2011, department of technology and innovation, faculty of education, Rambhai Barni Rajabhat University, which was derived from cluster sampling 1 class of 45 students. Tools for the research were, Web-Based Instruction on mind mapping by Freemind Program, achievement test, the quality evaluation form and students satisfaction questionnaires. The data were analyzed by E_1/E_2 formula, mean, standard deviation and t-test one sample. The result of this study were as followed ; 1) The quality of Web-Based Instruction Lesson was at very good

level ($\bar{X}=4.60$, $SD=0.50$) for lesson contents and at good level ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.56$) for media production. 2) The efficiency of Web Based Instruction Lesson was E_1/E_2 equal 86.76/83.41 3) satisfaction level was at high level ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.69$) 4. The students satisfaction with Web-Based Instruction vary from 3.50 (high level) are statistically significant at the .05 level.

Keywords : Web-based Instruction, Mind Mapping, Satisfaction, Efficiency of Web Based Instruction, Ramphai Barni Rajabhat University

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก ในการช่วยแบ่งเบาภาระงานและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่างๆ ทั่วโลกผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ครอบคลุมไปทั่วโลก มีข้อมูลจำนวนมากที่เราสามารถที่จะค้นคว้าและรับส่งข้อมูลไปมาระหว่างกันได้จึงมีการประยุกต์ใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ในการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวาง [1]

สำหรับวิชาวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นวิชาบังคับทางการศึกษาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในส่วนของเนื้อหา เรื่อง การสร้างแผนผังความคิดด้วยโปรแกรมฟรีมายด์ เป็นหัวข้อที่สำคัญในวิชานวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพราะแผนผังความคิด (Mind Mapping) ช่วยให้เกิดกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง สามารถเชื่อมโยงความรู้และกระบวนการคิดไปยังองค์ความรู้อื่น ทำให้เกิดเป็นความรู้ในองค์รวมและเป็นความรู้ถาวร ผู้เรียนได้แสดงออกทางศิลปะอย่างมีความสุข สนุกกับการสร้างแผนผังความคิดที่ได้จากการเรียนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

เนื่องจากนักศึกษามีความแตกต่างกันทางด้านสติปัญญา ศักยภาพในการเรียนที่แตกต่างกัน จึงมีผลทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษาไม่เท่ากัน จึงจำเป็นต้องหาสื่อเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน ซึ่งก็เป็นการแบ่งเบาภาระการสอนของอาจารย์อีกด้วย

จากปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและความสำคัญของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นการแก้ปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนโดยนักเรียนสามารถเข้าศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ และแก้ปัญหาตามความต้องการได้ทุกที่ทุกเวลาที่มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถรายบุคคลให้เพิ่มสูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1.1 เพื่อพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง การสร้างแผนผังความคิดด้วยโปรแกรมฟรีมายด์ สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีคุณภาพ

2.1.2 เพื่อหาคุณภาพและประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาขึ้น

2.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาขึ้น

3. สมมติฐานการวิจัย

1. คุณภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีคุณภาพเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

2. ประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง การสร้างแผนผังความคิดด้วยโปรแกรมฟรีมายด์ สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 80/80

3. ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากขึ้นไป ($\bar{X} > 3.50$)

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

4.1 กรอบแนวคิดในการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดกระบวนการสอน 9 เหตุการณ์ของ Robert Gagne' (อ้างใน ถนอมพร เลาทงรัสแสง) [2] แต่ผู้วิจัยดัดแปลงมาใช้เพียง 7 เหตุการณ์ ดังนี้

1. ดึงดูดความสนใจ (Gain Attention)
2. บอกวัตถุประสงค์ (Identify Objective)
3. การเสนอเนื้อหาใหม่ (Present Stimulus)
4. การชี้แนวทางในการเรียนรู้ (Guide Learning)
5. กระตุ้นการตอบสนอง (Elicit Performance)
6. ให้ผลป้อนกลับ (Provide Feedback)
7. ทดสอบความรู้ (Assess Performance)

4.2 กรอบแนวคิดคุณภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

คุณภาพด้านเนื้อหาใช้กรอบแนวคิดของวัชรารัตน์ ตรังคสันต์ [3] ดังนี้ เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ การแบ่งเนื้อหาที่มีความเหมาะสม ความเหมาะสมในการเรียงลำดับเนื้อหา ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา รูปภาพมีความสอดคล้องกับเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหาและรูปภาพ การใช้ภาษาที่เหมาะสมและมีความถูกต้อง เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา บทเรียนสามารถนำไปใช้ในการสอนได้จริง

คุณภาพด้านเทคนิคการผลิตสื่อ ใช้กรอบแนวคิดของ เสาวลักษณ์ สุริพล [4] ดังนี้ การวางรูปแบบของหน้าจอ ความเหมาะสมในการนำเสนอบทเรียน ขนาดตัวอักษร ของสี ตัวอักษร ภาพกราฟิก บทเรียนมีลักษณะจูงใจในการเรียน การป้อนกลับต่อการตอบสนองของผู้เรียนมีความเหมาะสม ความเหมาะสมของภาพในด้านการใช้สื่อความหมาย ความน่าสนใจเกี่ยวกับภาพเคลื่อนไหวที่ใช้ความสอดคล้องระหว่างปริมาณของภาพกับปริมาณของเนื้อหาความสะดวกและง่ายต่อการใช้โปรแกรม

4.3 กรอบแนวคิดประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ [5] ในการหาประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายโดยใช้สูตร E_1/E_2 ซึ่ง E_1 เป็นประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ และ E_2 เป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์การเรียนรู้

4.4 กรอบแนวคิดความพึงพอใจของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

แบบวัดความพึงพอใจใช้กรอบแนวคิดของ นันทก นิสณิน [6] ที่แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ภาพรวมของบทเรียน
2. เนื้อหาของบทเรียน
3. การใช้อ่านของบทเรียนต่อการเรียน การสอน
4. รูปแบบการออกแบบบทเรียน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนเรียนกลุ่มวิชาชีพครูของภาควิชาเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา ภาควิชาที่ 1/2554 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 5 ห้องเรียน จำนวน 323 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนกลุ่มวิชาชีพครู ของภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ในภาควิชาที่ 1/2554 คณะครุ-

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งได้มาจาก การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปร ดังต่อไปนี้

5.2.1 ตัวแปรต้น คือ บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง การสร้างแผนผังความคิดด้วยโปรแกรมฟรีมายด์สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1. คุณภาพและประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง การสร้างแผนผังความคิดด้วยโปรแกรมฟรีมายด์ สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

5.3 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหารายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา เรื่อง การสร้างแผนผังความคิด ด้วยโปรแกรมฟรีมายด์ ดังนี้ (1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสร้างแผนผังความคิด (2) การติดตั้งโปรแกรม (3) การเริ่มต้นใช้งาน (4) การปรับแต่งโหมดของแผนผังความคิด (5) การเชื่อมโยงแผนผังความคิด (6) การดำเนินการเกี่ยวกับรูปภาพ (7) การนำเข้าไฟล์ และ (8) การส่งออกไฟล์

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ โดยข้อสอบที่นำมาใช้นั้นมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1 ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.33-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.2 - 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91
3. แบบประเมินคุณภาพบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
4. แบบสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.96

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนกลุ่มวิชาชีพครูบังคับ ของภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา รายวิชา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ในภาคเรียนที่ 1/2554 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในระหว่างวันที่ 8-12 กันยายน 2554 ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

7.1 การหาคุณภาพของบทเรียน

นำบทเรียนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ทำการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและอีก 3 ท่านประเมินคุณภาพด้านเทคนิคการผลิตสื่อแล้วนำผลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน

1. ทดลองใช้งานเบื้องต้นกับนักศึกษา 3 คน (เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน) เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข

2. นำบทเรียนที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองใช้กับนักศึกษา 6 คน (เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 2 คน) เพื่อหาข้อบกพร่อง และทำการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

3. นำบทเรียนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน โดยให้ทำการเรียนแล้วทำแบบฝึกหัดท้ายบทในแต่ละบท และทำแบบทดสอบเมื่อเรียนครบทุกหน่วยแล้ว จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาประสิทธิภาพของบทเรียน

7.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียน

นำแบบวัดความพึงพอใจไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างภายหลังจากที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาแล้วจากนั้นนำผลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาคุณภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อ โดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้เกณฑ์ E_1/E_2

3. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนักศึกษามีต่อบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ทดสอบสมมติฐานความพึงพอใจโดยใช้สถิติ t-test one sample

5. การหาคุณภาพและระดับความพึงพอใจนั้นใช้สเกล 5 ระดับ ซึ่งระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด และระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด การแปลความหมายคุณภาพและระดับความพึงพอใจเฉลี่ยใช้สเกลดังนี้

ระดับ	คุณภาพ	ความพึงพอใจ
4.50 – 5.00	ดีมาก	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง	ปานกลาง
1.51 – 2.50	ปรับปรุง	น้อย
1.00 – 1.50	ปรับปรุงอย่างมาก	น้อยที่สุด

9. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อ

ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
เนื้อหา	4.60	0.50	ดีมาก
เทคนิคการผลิตสื่อ	4.42	0.56	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.51	0.54	ดีมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.60$, $SD=0.50$) คุณภาพด้านเทคนิคการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.56$) และมีคุณภาพเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.51$, $SD=0.54$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต				
ระหว่างเรียน (E_1)	45	50	43.38	86.76
หลังเรียน (E_2)	45	30	25.02	83.41

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากการทดสอบนักศึกษจำนวน 45 คน ในระหว่างเรียนนักศึกษาสามารถทำแบบฝึกหัดได้คะแนนเฉลี่ย 43.38 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน และผลการทดสอบภายหลังจากการเรียน สามารถทำคะแนนเฉลี่ยได้ 25.02 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์แล้ว จะมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.75/83.41

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ภาพรวมของบทเรียน	4.42	0.69	มาก
2. เนื้อหาของบทเรียน	4.46	0.71	มาก
3. การเอื้ออำนวยของบทเรียนต่อการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.50	0.64	มากที่สุด
4. รูปแบบการออกแบบบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.37	0.74	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.45	0.69	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.69$) โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาพรวมของบทเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.69$) ด้านเนื้อหาของบทเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, $SD=0.71$) ด้านการเอื้ออำนวยของบทเรียนต่อการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, $SD=0.64$) และด้านรูปแบบการออกแบบบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, $SD=0.74$)

ตารางที่ 4 แสดงการทดสอบสมมติฐานของระดับความพึงพอใจด้วย t-test one sample

ตัวแปร	μ	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ความพึงพอใจ	3.50	4.45	0.69	69.21*	0.00

*sig < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การทดสอบสมมติฐานของระดับความพึงพอใจด้วย t-test one sample เพื่อเปรียบเทียบกับ μ ที่ระดับ 3.50 (ระดับมาก) ผลปรากฏว่าระดับความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.45$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD=0.69$) จะได้ค่า t เท่ากับ 69.21 และมีค่าทดสอบสมมติฐาน (sig=0.00) ดังนั้นระดับความพึงพอใจจากการทดสอบด้วย t-test one sample มีค่าสูงกว่า 3.50 (ระดับมาก) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10. สรุปผลการวิจัย

1. บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พัฒนา ขึ้นตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีคุณภาพเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.51$, $SD=0.54$) โดยคุณภาพด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.60$, $SD=0.50$) และ คุณภาพด้านเทคนิคการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.56$) เป็นไปตามสมมติฐาน

2. บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/83.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.69$) เป็นไปตามสมมติฐาน

4. ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าสูงกว่า 3.50 (ระดับมาก) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีค่ามากกว่า 3.50

11. อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านคุณภาพเฉลี่ยของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตพบว่าด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.60$, $SD=0.50$) และด้านเทคนิคการผลิตสื่อ พบว่าอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.56$) ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนมีความถูกต้องและเหมาะสมในด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมในการใช้ขนาดและสีของตัวอักษร รวมถึงภาพกราฟิก ทำให้ดึงดูดใจผู้เรียน ค่าเฉลี่ยทั้งสองด้านอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.51$, $SD=0.54$) แสดงว่าบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิน - วรณรรส [7] ที่ได้ทำการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาวงจรพัลส์และดิจิทัล เรื่อง อิเล็กทรอนิกส์ลอจิกเกตสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี ที่มีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.50$) และด้านเทคนิคการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.25$)

2. ด้านการหาประสิทธิภาพบทเรียน (E_1/E_2) จากการเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตพบว่า ผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน และ หลังเรียนของนักเรียนเท่ากับ 86.75/83.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนได้ออกแบบโดยประยุกต์มาจากกระบวนการสอนของ Robert Gagne' (อ้างใน ถนอมพร เลหาจรัสแสง) [2] และได้รับการปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน ทำให้ได้บทเรียนมีความน่าสนใจ

สามารถจูงใจให้ผู้เรียนทำการเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร หมาณา [8] ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.69 /85.97 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดผลเป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่มีการดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้เรียนมีความต้องการอยากจะเรียนซึ่งมีการใช้ภาพ สีหรือภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน มีการบอกวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงเป้าหมายในการเรียนการสอน โดยรวมหรือสิ่ง ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้หลังจากที่เรียนจบบท เรียน ที่อยู่ในแต่ละส่วนของบทเรียนที่สั้น กระชับ ได้ใจ ความและใช้ข้อความซึ่งเหมาะสมกับระดับของนักศึกษา ในบทเรียนมีการทวนความรู้เดิมให้แก่ผู้เรียนโดยการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ภายในกรอบความรู้เดิมที่มีอยู่ และจากการกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกัน โดยผู้วิจัยได้ออกแบบบทเรียนให้มีการทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนเรียน และมีทางเลือกในการเข้าถึงความรู้พื้นฐานในส่วนที่จำเป็นสำหรับที่จะรับความรู้ใหม่ จากนั้นมีการออกแบบให้มีการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ตัวกระตุ้นที่เหมาะสมในการเสนอเนื้อหาใหม่ โดยอยู่ในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดีย ตั้งแต่การใช้ข้อความ ภาพนิ่ง ตาราง ข้อมูล กราฟ แผนภาพ กราฟิก ไปจนถึงการใช้ภาพ เคลื่อนไหว เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการสอน เพราะนอกจากจะเร้าความสนใจของผู้เรียนแล้ว ยังช่วยในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้น กล่าวคือ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้นและทำให้ผู้เรียนมีความคงทนในการจำมากขึ้น ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมต่างๆ เพื่อชี้แนวทางในการเรียนรู้ในบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การถามคำถามให้ผู้เรียนตอบผ่านทางแบบฝึกหัดหรือการใช้ภาพในการนำเสนอตัวอย่างต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและให้ผู้เรียนได้ทดลองหรือมีการโต้ตอบกับตัวอย่างนั้น ๆ ผ่านหลายช่องทาง เช่น email, web-board มีการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่น จนผู้เรียนสามารถค้นพบแนวคิดด้วยตนเอง ก่อนที่บทเรียนจะมีการสรุปแนวคิดให้ผู้เรียนอีกครั้ง ผู้วิจัยได้ออกแบบบทเรียนที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองต่อบทเรียน ผ่านทางกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดและการปฏิบัติเชิงโต้ตอบ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการให้ผู้เรียนแสดงถึงความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียน เช่น การออกแบบคำถามหรือกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น ๆ ไว้เพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถามสั้น ๆ ระหว่างที่กำลังเรียน

อยู่เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตรวจสอบความเข้าใจของตนว่าเข้าใจถูกต้องมากน้อยเพียงใดและในที่สุดท้ายของการออกแบบได้กำหนด ให้มีการโต้ตอบกับบทเรียนโดยผ่านทางการทำแบบ ฝึกหัดที่สามารถทราบผลของการตอบทันที ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.69$) ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ออกแบบเนื้อหาของบทเรียนให้มีความเหมาะสม มีการเอื้ออำนวยต่อการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จนทำให้เป็นที่พึงพอใจแก่นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลีรัตน์ พุทธาศรี [9] ที่ทำการวิจัย เรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากโปรแกรมการสอนบนเว็บ เรื่อง หลักการทำโครงการ คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรูปแบบการคิดแตกต่างกัน ซึ่งผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมการสอนบนเว็บ เรื่อง หลักการทำโครงการ คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรูปแบบการคิดแตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 อยู่ในเกณฑ์ความพึงพอใจระดับมากเช่นเดียวกัน

12. ข้อเสนอแนะ

12.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นักศึกษาที่จะนำบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไปใช้ควรมีความรู้พื้นฐานในการใช้งานคอมพิวเตอร์และการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อให้การศึกษบทเรียนเป็นไปได้อย่างสะดวก
2. นักศึกษาที่จะนำบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไปใช้ควรมีความตั้งใจในการเรียนรู้และทำแบบ ทดสอบตามรูปแบบที่ได้กำหนดเอาไว้ เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้จริง

12.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงการนำบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ผ่านสื่อที่ต่างกัน
2. ควรศึกษาถึงรูปแบบของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่จะนำไปใช้
3. ควรทำบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในราย วิชา อื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์ได้อย่างดีด้วยความอนุเคราะห์จาก ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทาง รวมถึงการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

ข้อบกพร่องต่างๆ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสามารถจัดทำได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้คำแนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือประเมินคุณภาพทางด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] บิดิพร ศรีกาญจน์. 2551. การพัฒนาบทเรียนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวน เรื่อง R-L R-C และ R-L-C ในวงจรไฟฟ้ากระแสสลับวิชาคณิตศาสตร์อิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [2] ถนอมพร เลหาจรัสแสง. 2541. หลักการออกแบบและการสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยโปรแกรม Multimedia Tool book. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] วัชรารัตน์ ตรังคสันต์. 2549. การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวน เรื่อง ทฤษฎีกราฟเบื้องต้น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [4] เสาวลักษณ์ สุริพล. 2550. การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวน เรื่องหลักกรรมค้ำจุนโลก. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาวิทยาศาสตร์ (คอมพิวเตอร์) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [5] ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. 2520. ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] นันทนา นิลมณี. 2550. การพัฒนาการเรียนการสอนบนเว็บเรื่อง การโปรแกรมเบื้องต้น สำหรับนักเรียนช่วงชั้น ที่ 3 โรงเรียนพระแทนดงรังวิทยาการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [7] สุพิน วรรณรส และคณะ. 2553. บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาวงจรพัลส์และดิจิตอล เรื่อง อิเล็กทรอนิกส์ลอจิกเกิดสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 9(1), น.138-143
- [8] สมพร ทมานมา. 2549. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาห้องสมุดกับการสื่อสารสนเทศหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [9] วลีรัตน์ พุทธาศรี. 2549. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากโปรแกรมการสอนบนเว็บ เรื่องหลักการทำโครงงานคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรูปแบบการคิดแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.